T.Y.B.COM

: - Accounts Group :-

FINANCIAL ACCOUNTING

(Paper – III) (R-2016) (MAY - 2019)

Three Hours] **[Marks:100]**

Please check whether you have got the right question paper.

Note: For the students who have registered through the institute of Distance and Open Learning (IDOL) during the academic year 2015-16, 2016-17and 2017-18.

N.B:
1. **All** questions are **compulsory**.
2. **Question No.1 & 6** carries **20 marks** each & other questions carry**15 marks** each.
3. **Working notes** shall **form part of your answer.**

Q. 1 a) State whether the following statements are True or False **(Any Ten)** **(10)**

1) Interest is always calculated on the face value of the security.
2) AS-11 deals with the accounting for effects of changes in Foreign Exchange Rate.
3) Profit after Incorporation are capital profit.
4) Only fully paid shares can be bought back.
5) Foreign currency is a currency other than Indian currency.
6) Final Accounts of Co-operative Housing society can be prepared in any format.
7) Profit prior to Incorporation is transferred to General Reserve.
8) Under absorption there are two liquidation and one formation.
9) Balance in Capital Reduction A/c is generally transferred to General Reserve.
10) For computing Pre-incorporation profits, Fixed Expenses are allocated in Time Ratio.
11) Depreciation on Delivery Van is allocated in Sales Ratio.
12) Buy-Back of shares cannot be done out of free reserve of the company.

Q. 1 b) Fill in the blanks with the appropriate alternative and rewrite the statement **(Any Ten)** **(10)**

1) Accounting for Amalgamation is governed by _______.
   a) AS-1 b) AS-13 c) AS-14 d) AS-11
2) For computing Pre-incorporation profits, Depreciation _______.
   a) Is treated as pre-incorporation expenditure
   b) Is treated as Post-incorporation expenditure
   c) Is allocated in time ratio
   d) Is allocated in sales Ratio
3) Short Term Investments are carried at _______.
   a) Market Value b) Cost Price
   c) Cost or market value whichever is less d) None of the above
4) Capital in the co-operative society is in form of _______.
   a) Corpus Fund b) Share Capital c) Ear-marked fund d) None of the above
5) Unclaimed dividend is shown under _______.
   a) Current assets b) Reserve and surplus c) Current Liabilities d) None of the above
6) Profit prior to incorporation is available for payment of _______.
   a) Dividend b) Interest on debentures c) Both a and b d) None of the above
7) As per AS-13, dividend received on investment in shares for post acquisition period should be _______.
   a) Credited to Profit & Loss A/C b) Debited to Profit and Loss A/C
   c) Credited to Investment A/C d) Debited to Investment A/c
8) While closing the books of vendor company on amalgamation, Profit and Loss (cr) balance of vendor company is transferred to _______.
   a) Debit side of Realisation A/C b) Credit side of Realisation A/C
   c) Debit side of Equity shareholders A/C d) Credit side of Equity shareholders A/C

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

9) Loss of the pre-incorporation period is debited to _______.
 a) Preliminary Expenses b) General Reserve c) Goodwill d) Profit and Loss A/c

10) In Internal Reconstruction of companies _______.
 a) No company is liquidated b) Only one more companies is liquidated
 c) One or more companies are liquidated d) Two or more companies are liquidated

11) Preliminary expenses not written off should be shown ________.
 a) On the debit side of Profit and Loss A/C
 b) On credit side of Profit and Loss A/C
 c) Under miscellaneous Expenditure on the asset side of Balance Sheet
 d) As a footnote to the Balance Sheet

12) Currency used in Presenting the financial statement
 a) Reporting Currency b) Non-Foreign Currency c) Official Currency d) Indian Rupee

Q. 2 The Balance Sheet of Dipak Ltd as on 31st March 2019 is given below:- **(15)**

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Share Capital		Building	8,00,000
60,000 Equity shares of		Machinery	2,00,000
Rs10 each fully paid	6,00,000	Current Assets	
6,000 10% Preference		Stock	70,000
shares of Rs100 each fully	6,00,000	Debtors	2,30,000
paid		Cash at Bank	1,000
Current Liabilities	1,30,000	Profit & Loss A/c	90,000
Creditors	61,000		
Bank Overdraft			
Total	**13,91,000**		**13,91,000**

It was decided to reconstruct the company and Bita Ltd was registered to take over the assets and liabilities of the Dipak Ltd.

The preference shareholders were to receive one preference share in Bita Ltd of Rs. 100 each for every three shares held by them and the equity shareholders were to be allotted one equity share of Rs10 each at Rs8 paid in the new company for every four shares held. The preliminary expenses have been paid Rs. 4,000 by Bita Ltd. You are required to:

a) Calculate Purchase Consideration
b) Pass Journal Entries to record the above transactions in the books of Dipak Ltd.
c) Prepare Balance Sheet of Bita Ltd after acquisition.

OR

Q. 2 Following is the Balance sheet of Tiger Ltd as on 31st March, 2019: **(15)**

Liabilities	**Amt.**	**Assets**	**Amt.**
Equity Share of Rs. 10 each	80,00,000	Land & Building	46,00,000
Profit & Loss A/c	60,00,000	Plant & Machinery	30,00,000
Securities Premium	20,00,000	Furniture	22,00,000
10% Debentures	30,00,000	Investments	15,00,000
Bank Loan	10,00,000	Debtors	47,00,000
Creditors	30,00,000	Bank	50,00,000
		Stock	20,00,000
	2,30,00,000		2,30,00,000

The company has decided to buy back maximum number of equity shares as may be permitted at a price of Rs. 20 per share.

Pass necessary Journal Entries in the books of Tiger Ltd. Also prepare notes to accounts of Reserve and Surplus

Q. 3 Following is the Trial Balance of Rekha Ltd. as on 31st March, 2019: **(15)**

Particulars	**Amt.**	**Particulars**	**Amt.**
Stock (31/3/2019)	5,00,000	Equity Share Capital (Rs. 100 each)	20,00,000
Fixed Assets (Net)	12,35,000		
Debtors	4,00,000	General Reserve	70,000
Advances	97,400	Loan from Bank	3,00,000
Cash	60,000	Provision for Taxation	11,000
Bank Balance	4,94,000	Net Profit for the year	2,70,000
Discount on issue of Shares	26,600	Profit & Loss A/c (1/4/2018)	1,00,000
		Short Term Loan	50,000
Bills Receivable	58,000	Creditors	1,40,000
Investments	75,000	Unclaimed Dividend	5,000
Total	29,46,000	Total	29,46,000

Additional Information:

1) Transfer to General Reserve Rs. 50,000
2) Out of Debtors, debts due for more than six months were Rs. 52,000
3) Creditors includes Rs. 1,05,000 for goods and remaining creditors are for expenses.

Prepare Balance Sheet of Rekha Ltd. as on 31st March, 2019 as per schedule III requirement

OR

Q. 3 Indra Investments furnished following details regarding their holding in 12% Government Bonds of Rs. 100 each held as current assets **(15)**

2017	**Particulars**
April 1	Opening Balance – Face Value Rs. 1,20,000. Cost Rs. 1,35,000
June 1	200 Purchased @ Rs. 99 cum-interest
September 30	Sold 500 Bonds @ Rs. 105 ex-interest
2018	
November 30	600 Purchased @ Rs. 96 ex-interest
March 31	Sold 1,000 @ Rs. 98 cum-interest

Interest dates are 30th June and 31st December every year. Indra Investments closes their books on 31st March every year. Show Investment A/c in the books of Indra Investments for the year ended 31.3. 2018. Apply AS-13.

Q. 4 On 1st January, 2019, Babita Traders exported goods to Snowwhite Ltd., company of USA worth US $ 45,000. Exchange rate was 1 US $ = Rs. 68.50 **(15)**

The payments were received as follows:

Date	Installments	Exchange Rate per US $
27th December, 2018 (Advance)	2,500	68.25
14th January, 2019	12,000	68.75
16th March, 2019	15,000	68.80
5th April, 2019	15,500	68.65

Babita Traders closes its books on 31st March every year. The rate of exchange on 31st March, 2019 was 1 US $ = Rs. 68.45.

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

Pass Journal Entries in the books of Babita Traders. Also prepare Foreign Exchange Fluctuation A/c for the year ended 31st March, 2019 and 31st March, 2020

OR

Q. 4 On 1st April, 2018 Akbar Ltd. was incorporated to take over the running business of Birbal Traders from 1st January, 2018. Following is the Profit and Loss A/c for the year ended 31st December, 2018: **(15)**

Dr. Cr

Particulars	Amt.	Particulars	Amt.
To Rent	5,700	By Gross Profit b/d	2,80,000
To Salaries	72,000		
To Electricity	4,800		
To Advertisement	8,400		
To Insurance	3,600		
To Debenture Interest	500		
To Commission	14,000		
To Discount	5,600		
To Sales Promotion Expenses	4,200		
To Bad Debts	1,400		
To Sundry Expenses	7,200		
To Bank Charges	1,200		
To Preliminary Expenses	600		
To Net Profit	1,50,800		
	2,80,000		2,80,000

Other Details:

1) Monthly sales in the post incorporation period was double than that of pre incorporation period.
2) Rent in the pre incorporation period was Rs. 400 p.m. whereas it increased by Rs. 100 p.m. in the post incorporation period.

Prepare Profit and Loss Account in columnar form for the year ending 31st December, 2018 allocating the items in the pre- incorporation and post incorporation periods

Q. 5 Following is the Trial Balance of Shiv Sai Co-op. Housing Society Ltd.as on 31.03.2018 **(15)**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Cash in hand	42,000	Members Contribution for maintenance	43,00,000
Cash at Bank	3,54,000	Interest on Bank A/c	64,000
Telephone Charges	16,000	Repairs Fund	2,00,000
Building	84,00,000	Reserve Fund	3,50,000
Lighting Expenses	8,54,000	Entrance Fees	9,50,000
Repairing Charges	2,88,000	Members contribution towards Building	84,00,000
Salaries	3,40,000	Income & Expenditure A/c	5,52,000
Printing Expenses	54,000	**Share Capital**	
Furniture	25,50,000	1,000 shares of Rs.100each	1,00,000
Conveyance Expenses	52,000		
Accounting Charges	84,000		
Audit Fees	1,20,000		
Property Tax	7,50,000		

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

Insurance Premium	64,000		
Sundry Expenses	1,12,000		
Water Charges	6,98,000		
Administrative expenses	1,38,000		
	1,49,16,000		**1,49,16,000**

Additional Information:

1) Provide depreciation @ 15% on Furniture
2) Expenses payable :Rs. 4,000 for Telephone expenses and Rs. 6,000 for lighting expenses
3) Transfer 25% of the current year's surplus to Reserve Fund

Prepare Income & Expenditure A/c for the year ended 31st March, 2018 and Balance sheet as on that date in the format required under the Maharashtra Co-operative Societies Act.

OR

Q. 5 A) The net Profit of a company before providing for taxation (at 50%) for the latest five years are- Rs. 8,00,000 Rs. 8,50,000 Rs. 9,50,000 Rs. 10,00,000 and Rs.12,00,000. The average capital employed in the business is Rs.40,00,000 on which a reasonable returns of 10% is expected Calculate the Goodwill of the business by Capitalization of Future Maintainable Profit Method. **(08)**

B) Following is the Balance Sheet of Rajesh Ltd. as on 31st March 2019: **(07)**

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Share Capital:		Goodwill	1,40000
1,60,000 Equity shares of Rs 5		Premises	2,60,000
each, fully paid	8,00,000	Plant & Machinery	2,50,000
8% Debentures of Rs100 each	4,00,000	Investment	45,450
Sundry Creditors	3,40,000	Stock	3,30,340
Bank Overdraft	1,50,000	Debtors	2,40,970
		Cash at Bank	20,240
		Profit & Loss A/c	4,03,000
Total	**16,90,000**		**16,90,000**

Following scheme of reconstruction was duly approved:

1) The equity shares shall be reduced to Re 1 each
2) The debenture holders have agreed to accept equal number of 9% debentures of Rs 60 each
3) Bank has also agreed to take over 50% of stock in full satisfaction of its claim. The remaining stock to be revalued at Rs 90,000
4) Investments be sold for Rs 60,000. Tangible fixed assets to be appreciated by 20%. Prepare Capital Reduction account in the books of Rajesh Ltd

Q. 6 A) What is Amalgamation? Explain methods of purchase consideration? **(10)**

B) Explain briefly various conditions of Buy-back of equity shares as per the provisions of companies Act 2013. **(10)**

OR

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

Q. 6 Write Short Notes on: **(Any Four)** **(20)**

1) Spot Rate and Average Rate
2) Sources of Buyback
3) Pre and Post incorporation profit
4) Books of Accounts to be maintained by Co-op Hsg society
5) Internal Reconstruction
6) Meaning of IFRS.

****

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

[वेळ: ३ तास] [गुण: १००]

नोट: ज्या विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१५-२०१६ , २०१६-२०१७ आणि २०१७-१८ करीता दुरस्थ आणि मुक्त अध्ययन संस्थेत (IDOL) नोंदणी केली आहे त्यांच्याकरिता

सूचना:
१. **सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.**
२. **प्रश्न क्र. १ आणि प्रश्न क्र. ६ करिता २० गुण व इतर प्रश्नांसाठी प्रत्येकी १५ गुण आहेत.**
३. **तुम्ही केलेली टाचणे (Notes) उत्तराचा भाग असेल.**
४. **इंग्रजी भाषेतील मूळ प्रश्न प्रमाण मानावेत.**

प्र. १ अ) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. (कारणे लिहू नका) **[कोणतीही दहा]** (१०)

१) प्रतिभूतींच्या दर्शन मुल्यांवरच व्याज आकारणी केली जाते.
२) परकीय विनिमय दरात झालेल्या बदलातील परिणामांचे लेखांकनाबाबत ए एस – ११ हे संबंधित आहे.
३) नोंदणी नंतरचा नफा हा भांडवली नफा आहे.
४) फक्त पूर्ण दत्त भागांची पुर्नखरेदी केली जाते.
५) भारतीय चलनाव्यतिरिक्त असलेल्या चलनाला परकीय चलन म्हणतात.
६) सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे अंतिम लेखे कोणत्याही स्वरूपामध्ये चालतात.
७) स्थापनापूर्व नफा सामान्य निधीला वर्ग केला जातो.
८) कंपनी ताब्यात घेताना दोन कंपन्यांचे विसर्जन आणि नवीन कंपनीची स्थापना केली जाते.
९) सामान्यपणे, भांडवल कपात खात्यावरील शिल्लक सामान्य गंगाजळी खात्याकडे वर्ग केली जाते.
१०) नोंदणीपूर्व नफा काढण्यासाठी, स्थिर खर्च कालावधी प्रमाणात वाटतात.
११) माल वितरण वाहनावरील घसारा, विक्री अनुपातमध्ये विभागला जातो.
१२) कंपनीच्या भागांची पूर्नखरेदी मुक्त निधीमधून केली जात नाही.

प्र. १ ब) योग्य पर्यायाचा वापर करून विधाने पूर्ण करा. **(कोणतेही दहा)** (१०)

१) एकत्रिकरणाचे लेखांकन _________ प्रमाणे शासित आहे.
अ) AS -1 ब) AS-१३ क) AS-१४ ड) AS-११

२) स्थापनापूर्व नफा मोजमाप करताना, घसरा_________.
अ) स्थापनापूर्व खर्च समजला जातो.
ब) स्थापनापश्चात खर्च समजला जातो.
क) वेळ प्रमाणावर आधारित विभागणी केली जाते.
ड) विक्री प्रमाणावर आधारित विभागणी केली जाते.

३) अल्प मुदतीची गुंतवणुक _________ ला दर्शविले जाते.
अ) बाजारमुल्य ब) मुळ किमंत
क) मुळ किंवा बाजारमुल्य यापैकी कमी असेल ती किमंत ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

४) सहकारी संस्थेचे भांडवल हे _________ स्वरुपात असते.
   अ) कॉर्पस फंड ब) भाग भांडवल क) कालखंड चिन्हांकित फंड ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
५) न घेतलेला लाभांश _________ खाली दाखवला जातो.
   अ) चालू मालमत्ता ब) निधी आणि अधिक्य क) चालू देणी ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही.
६) स्थापनापूर्व नफा _________ देण्याकरिता उपलब्ध असतो.
   अ) लाभांश ब) निधी आणि अधिक्य क) चालू देणी ड) वरीलपैकी कोणताही नाही
७) ए. एस-१३ नुसार, भागांमधील गुंतवणुकीवर खरेदीपश्चात कालावधीत मिळालेला लाभांश याप्रमाणे दाखवितात.
   अ) नफा-तोटा खाते जमा ब) नफा-तोटा खाते नावे क) गुंतवणूक खाते जमा ड) गुंतवणूक खाते नावे
८) एकत्रीकरणामध्ये, विक्रेता कंपनीची खाते बंद करताना, विक्रेता कंपनीच्या नफा-तोटा खात्याची शिल्लक ____कडे वर्ग केली जाते.
   अ) रोखी करण खात्याच्या नावे बाजूस ब) रोखीकरण खात्याच्या जमा बाजूस
   क) समभाग धारकांच्या नावे बाजूस ड) समभाग धारकांच्या जमा बाजूस
९) स्थापना पूर्व कालावधीतील तोटा – खात्याला नावे करतात.
   अ) प्राथमिक खर्च ब) सामान्य गंगाजळी क) नावलौकीक ड) नफा व तोटा खाते
१०) कंपनीच्या अंतर्गत पूर्नरचनेमध्ये, ______.
   अ) कोणतीच कंपनी विसर्जित होत नाही ब) फक्त एक कंपनी विसर्जित होते
   क) एक किंवा दोन कंपन्या विसर्जित होतात. ड) दोन किंवा अधिक कंपन्या विसर्जित होतात.
११) खातेबाद न केलेले प्राथमिक खर्च_____म्हणून दाखवितात.
   अ) नफा तोटा खात्यामध्ये नावे बाजूला ब) नफा-तोटा खात्यामध्ये जमा बाजूला
   क) ताळेबंदामध्ये मालमत्ता बाजूला विविध खर्च ह्या शीर्षकाखाली ड) ताळेबंदाची तळटीप म्हणून
१२) वित्तीय पत्रक सादर करण्यासाठी वापरलेल्या चलनाला _____ म्हणतात.
   अ) रिपोर्टिंग चलन ब) अविदेशी चलन क) कार्यालयीन चलन ड) भारतीय रुपया

प्र. २ दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजीचा दिपक लि. चा ताळेबंद खालीलप्रमाणे: **(१५)**

देयता	रु.	मालमत्ता	रु.
भाग भांडवल ६०,०००समभाग प्रत्येकी रु. १० चे पूर्ण दत्त	६,००,०००	इमारत यंत्रे	८,००,००० २,००,०००
६,००० १०% अग्रहक्क भाग प्रत्येकी १०० चे पूर्ण दत्त	६,००,०००		
चालू देणी:		चालू मालमत्ता:	
धनको	१,३०,०००	मालसाठा	७०,०००
बँक अधिकर्ष	६१,०००	ऋणको	२,३०,०००
		बँकेतील रोख	१,०००
		नफा व तोटा खाते	९०,०००
एकूण	१३,९१,०००	एकूण	१३,९१,०००

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

कंपनीची पूर्नबांधणी करण्याचे ठरले आणि दिपक लि. ची मालमत्ता व देणी ताब्यात घेण्याकरिता बीटा. लि. ची स्थापना झाली.

अग्रहक्क भागधारकांना, प्रत्येक तीन भागांसाठी बीटा लि. चा एक अग्रहक्क भाग दिला जाईल. तसेच समभागधारकांना प्रत्येक चार भागांसाठी, नवीन कंपनीचा रु. १० चा एक समभाग रु. ८ ला दिला जाईल.

रु. ४००० चा प्रारंभिक खर्च बीटा लि. ने भरणा केला. तयार करा:

अ) खरेदी किमंतीची गणना करा.
ब) दिपक लि. च्या पुस्तकात वरील व्यवहारांच्या रोजकीर्द नोंदी करा.
क) बीटा लि. चा ताळेबंद तयार करा.

किंवा

प्र. २ दि. ३१ मार्च २०१९ रोजीचा टायगर लि. चा ताळेबंद खालीलप्रमाणे: **(१५)**

दयेयता	रु.	मालमत्ता	रु.
समभाग प्रत्येकी रु. १० चे	८०,००,०००	जमीन व इमारत	४६,००,०००
नफा व तोटा खाते	६०,००,०००	सयंत्रे व यंत्रे	३०,००,०००
प्रतिभूती अधिमुल्य	२०,००,०००	फर्निचर	२२,००,०००
१०% कर्णरोखे	३०,००,०००	गुंतवणूक	१५,००,०००
बँक कर्ण	१०,००,०००	ऋणको	४७,००,०००
धनको	३०,००,०००	बँक	५०,००,०००
		मालसाठा	२०,००,०००
एकूण	२,३०,००,०००	एकूण	२,३०,००,०००

कंपनीने रु. २० प्रति भागाच्या दराने महत्तम सामान्य भाग पूर्नखरेदी करण्याचे ठरविले. टायगर लि. च्या पुस्तकात रोजकीर्द नोंदी करा. तसेच राखीव व अधिक्य खात्याचा तपशील लिहा.

प्र. ३ दि. ३१ मार्च २०१९ चा रेखा लि. चे तेरीज पत्रक खालीलप्रमाणे: **(१५)**

तपशील	नावे (रु.)	तपशील	जमा (रु.)
मालसाठा (३१/०३/१९)	५,००,०००	समभाग भांडवल (प्रत्येकी रु. १००चे)	२०,००,०००
स्थिर मालमत्ता (निव्वळ)	१२,३५,०००	सामान्य निधी	७०,०००
ऋणको	४,००,०००	बँक कर्ज	३,००,०००
आगाऊ रक्कम	९७,४००	कर तरतूद	११,०००
रोख	६०,०००	चालू वर्षाचा नफा	२,७०,०००
बँक शिल्लक	४,९४,०००	नफा व तोटा खाते (०१/०४/२०१८)	१,००,०००
भागांवरील डिरकाउंट	२६,६००	अल्पकालीन कर्ज	५०,०००

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

येणे हुंडी	५८,०००	धनको	१,४०,०००
गुंतवणूक	७५,०००	अदत्त लाभांश	५,०००
एकूण	२९,४६,०००	एकूण	२६,४६,०००

अधिक माहिती:

१) सामान्य निधीमध्ये रु. ५०,००० हस्तांतरित करा.
२) ऋणकोपैकी, सहा महिन्यांहून अधिक येणे रु. ५२,०००
३) धनकोमध्ये, रु. १,०५,००० मालासाठी समाविष्ट आहेत व उर्वरित धनको खर्चासाठी आहेत.
शेड्युल III प्रमाणे, रेखा लि. च्या दि. ३१ मार्च २०१९ रोजीचा ताळेबंद तयार करा.

किंवा

प्र.३ इंद्र इन्वेस्टमेंटने धारण केलेल्या १२% सरकारी रु. १०० प्रमाणे रोख्यांची माहिती चालू मालमत्ता म्हणून आपणास खालीलप्रमाणे पुरविण्यात आली आहे. **(१५)**

२०१७:

एप्रिल १ - आरंभीची शिल्लक-दर्शनी मुल्य रु. १,२०,००० मूळ किंमत रु. १,३५,०००.
जून १ - २००, १२% सरकारी रोखे व्याजासह रु. ९९ प्रमाणे खरेदी केले.
सप्टेंबर ३० - ५००, १२% सरकारी रोखे व्याजरहित रु. १०५ प्रमाणे विक्री केले.

२०१८:

नोव्हेंबर ३० - ६००, १२% सरकारी रोखे व्याजरहित रु. ९६ प्रमाणे खरेदी केले.
मार्च ३१ - १०००, १२% सरकारी रोखे व्याजासहित रु. ९८ प्रमाणे विक्री केले.
दिनांक ३० जून आणि ३१ डिसेंबर रोजी व्याजाची रक्कम अदा केली जाते. इंद्र इन्वेस्टमेंटस् प्रति वर्षी ३१ मार्च रोजी आपले खाते पुस्तक बंद करतात.
इंद्र इन्वेस्टमेंटसच्या पुस्तकात ३१.०३.२०८ ला संपणाऱ्या वर्षाचे गुंतवणूक खाते तयार करा. AS-१३ लागू करा.

प्र.४ दि. १ जानेवारी २०१९ रोजी, बबीता ट्रेडर्सने, USA स्थित, स्नोव्हाईट लि. ला US $ ४५,००० चा माल निर्यात केला. तेव्हाचा विनिमय दर प्रति डॉलर रु. ६८.५० होता. **(१५)**
खालीलप्रमाणे रक्कम अदा झाली:

तारीख	हफ्ता	विनिमय दर प्रति US $
२७ डिसेंबर २०१८ (आगाऊ)	२,५००	६८.२५
१४ जानेवारी २०१९	१२,०००	६८.७५
१६ मार्च २०१९	१५,०००	६८.८०
५ एप्रिल २०१९	१५,५००	६८.६५

बबीता ट्रेडर्स दरवर्षी आपल्या खातेवह्या दि. ३१ मार्च २०१९ चा विनिमय दर प्रति US $ रु.६८.४५ इतका होता.

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

बबीता ट्रेडर्सच्या पुस्तकात रोजकीर्द नोंदी करा. तसेच दि. ३१ मार्च २०१९ व ३१ मार्च २०२० रोजीचे परकीय चलन चढउतार खाते तयार करा.

किंवा

प्र.४ दि. १ जानेवारी २०१८ रोजीचा बिरबल ट्रेडर्सचा चालू व्यवसाय ताब्यात घेण्यासाठी दि. १ एप्रिल २०१८ रोजी अकबर लि. ची स्थापना झाली. ३१ डिसेंबर २०१८ रोजीचे नफा व तोटा खाते खालीलप्रमाणे: **(१५)**

तपशील	नावे (रु.)	तपशील	जमा (रु.)
भाडे	५,७००	ढोबळ नफा	२,८०,०००
पगार	७२,०००		
विद्युत	४,८००		
जाहिरात	८,४००		
विमा	३,६००		
कर्जरोख्यांवरील व्याज	५००		
कमिशन	१४,०००		
सुट, सवलत	५,६००		
विक्री वृद्धी खर्च	४,२००		
बुडीत खाते	१,४००		
किरकोळ खर्च	७,२००		
बँक खर्च	१,२००		
प्रारंभिक खर्च	६००		
निव्वळ नफा	१,५०,८००		
एकूण	२,८०,०००	एकूण	२,८०,०००

अधिक माहिती:

१. मासिक विक्री, स्थापनापूर्व काळापेक्षा स्थापनापश्चात काळात दुप्पट होती.
२. स्थापनापूर्व काळातील भाडे रु. ४०० प्रति महिना तर स्थापनापश्चात काळामध्ये त्यात रु. १०० प्रति महिना वाढ झाली.

३१ डिसेंबर २१८ रोजी संपलेल्या नफा व तोटा खात्याचे निवारण पत्रक स्थापनापूर्व आणि स्थापनापश्चात यानुसार नफा विभागणी रकान्यात नोंदी करून दाखवा.

प्र.५ ३१.०३.२०१८ रोजीचे शिवसाई गृहनिर्माण संस्थेचे तेरीजपत्रक खालीलप्रमाणे आहे: **(१५)**

तपशील	रु.	तपशील	रु.
रोख शिल्लक	४२,०००	देखभालीकरिता सदस्यांकडून योगदान	४३,००,०००
बँक शिल्लक	३,५४,०००	बँक खात्यावरील व्याज	६४,०००
टेलिफोन शुल्क	१६,०००	दुरुस्त निधी	२,००,०००
इमारत	८४,००,०००	राखीव निधी	३,५०,०००
वीज खर्च	८,५४,०००	प्रवेश शुल्क	९,५०,०००

दुरुस्ती खर्च	२,८८,०००	इमारत बांधणीसाठी सदस्यांकडून योगदान	८४,००,०००
वेतन	३,४०,०००	उत्पन्न व खर्च खाते	५,५२,०००
छपाई खर्च	५४,०००	भाग भांडवल	
फर्निचर	२५,५०,०००	रु. १०० प्रमाणे १००० भाग	१,००,०००
प्रवास खर्च	५२,०००		
लेखांकन खर्च	८४,०००		
अंकेक्षण शुल्क	१,२०,०००		
मालमत्ता कर	७,५०,०००		
विमा हप्ता	६४,०००		
किरकोळ खर्च	१,१२,०००		
पाणी शुल्क	६,९८,०००		
प्रशासकीय खर्च	१,३८,०००		
	१,४९,१६,०००		१,४९,१६,०००

अतिरिक्त माहिती:

१. फर्निचर १५% दराने घसाऱ्याची तरदूत करा.
२. देय खर्च: टेलिफोन खर्च रु. ४,०००, वीज खर्च रु. ६,०००
३. चालू वर्षाच्या अधिक्याच्या २५% रक्कम राखीव निधीला वर्ग करावा.

३१ मार्च २०१८ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता उत्पन्न व खर्च खाते तयार करा. आणि महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायद्यानुसार ताळेबंद पत्रक तयार करा.

किंवा

प्र.५ अ) कंपनीचा मागील पाच वर्षाच्या करतरतुदी पूर्वीचा नफा (कर-तरतूद-५०%) रु. ६,००,०००, रु. ८,५०,०००, रु. ९,५०,०००, रु. १०,००,००० आणि रु. १२,००,००० आहे. व्यवसायातील सरासरी भांडवल गुंतवणूक रु. ४०,००,००० आहे ज्यावर १०% दराने उत्पन्न अपेक्षित आहे. भविष्यात राखल्या जाणाऱ्या नफ्याच्या भांडवलीकरण पद्धतीने नावलौकिकाची किंमत शोधून काढा. **(०८)**

ब) दि. ३१ मार्च २०१९ रोजीचा राजेश लि. चा ताळेबंद खालीलप्रमाणे: **(०७)**

देयता	रु.	मालमत्ता	रु.
भाग भांडवल १,६०,००० समभाग प्रत्येकी रु. ५ चे पूर्णदत्त	८,००,०००	नावलौकिक	१,४०,०००
८% कर्जरोखे प्रत्येकी रु. १०० चे	४,००,०००	प्रांगण	२,६०,०००
विविध धनको	३,४०,०००	सयंत्रे व यंत्रे	२,५०,०००
बँक अधिकर्ष	१,५०,०००	गुंतवणुक	४५,४५०

FA5DF355BB61C37A31EDC57EDD7984BF

		मालसाठा	३,३०,३४०
		ऋणको	२,४०,९७०
		बँकेतील रोख	२०,२४०
		नफा व तोटा खाते	४,०३,०००
एकूण	१६,९०,०००	एकूण	१६,९०,०००

खालील पुर्नरचना योजना मंजूर झाली:

१. समभागांची किंमत कमी होऊन रु. १ प्रत्येकी झाली.
२. कर्जरोखेधारकांनी सारख्याच संख्येने ९% कर्जरोखे प्रत्येकी रु. ६० चे स्वीकारण्याचे मान्य केले.
३. बँकेने आपल्या दाव्याला निकालात काढण्यासाठी, ५०% मालसाठा ताब्यात घेण्याचे ठरविले. उर्वरित मालसाठा रु. ९०,००० रुपयांना पुर्नमुल्यांकित झाला.
४. गुंतवणूक रु. ६०,००० ना विकली. मूर्त मालमत्ता २०% ने वधारली.

राजेश लि.च्या पुस्तकात भांडवल कपात खाते तयार करा.

प्र.६ अ) एकत्रीकरण म्हणजे काय? खरेदी किंमत गणनेचे प्रकार स्पष्ट करा. **(१०)**

ब) कंपनी कायदा २०१३ नुसार भाग पुर्नखरेदीच्या तरतुदी आणि विविध अटी स्पष्ट करा. **(१०)**

किंवा

प्र.६ टिपा लिहा. **(कोणत्याही चार)** **(२०)**

१. स्पॉट दर आणि सरासरी दर
२. भाग पुर्नखरेदीचे स्त्रोत
३. नोंदणीपूर्व आणि नोंदणीनंतरचा नफा
४. सहकारी गृह-संस्थेची विविध खाते पुस्तके
५. अंतर्गत पुर्नरचना
६. IFRS-चा अर्थ

****